

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.089/2013/5.

A Győri Ítéltábla a dr. Gubody Balázs ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen bankszámláról átvezetésre kötelezés és járulékai iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2013. február 19. napján kelt 9.G.40.090/2012/20. szám alatti ítéletével szemben az alperes által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 95.250. (Kilencvenötezer-kettőszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a felperes 1.125.000. (Egymillió-egyszázhuszonötezer) Ft csatlakozó fellebbezési illetéket az illetékügyben eljáró hatóságtól visszaigényelhet.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes mint adós, és az alperes mint hitelező bank 2008. augusztus 15. napján közjegyzői okiratba foglalt projekt hitelkeret szerződést kötött 1.350.641.000.- forint hitelkeret biztosítására. A hitelkeret terhére az alperes kölcsönt folyósított a felperes részére az adós lehívási kérelemében foglaltak szerint úgy, hogy a kölcsön összegét a felperes bankszámláján avagy óvadéki számláján jóváírta. A szerződés 7.3. pontja szerint a kölcsön tőkerészenek visszafizetése úgy történik, hogy a kölcsön összegével az alperes megterheli a felperes óvadéki számláját, illetve bankszámláját. A kölcsön visszafizetéséhez szükséges fedezet számlán történő elhelyezéséről a felperes volt köteles gondoskodni. Az előtörlesztésről a szerződés 8. pontja rendelkezett, mely szerint a felperes a kölcsön egy részét vagy egészét bármely kamatfizetési napon díjmentesen előtörleszthette, amennyiben legalább 10 naptári nappal megelőzően írásban értesítette a bankot az előtörlesztés időpontjáról és összegéről. Előtörlesztés esetében a kamatperiódus utolsó napját megelőző

kettő banki munkanappal kellett az előtörleszteni kívánt összeget a felperesnek az óvadéki számlán, vagy a bankszámlán elhelyeznie

Az adós mint kötelezett és a bank mint jogosult között 2008. augusztus 15-én bankszámla-óvadéki szerződés is létrejött a hitelkeret szerződésből eredő banki követelések biztosítására. A szerződés 2. pontja értelmében a felperes a tartozás megfizetésének biztosítására óvadéku adta az alperes javára az alperes által vezetett elkülönített óvadéki bankszámlája tekintetében őt megillető mindenkor teljes bankszámla-követelését. A 3.1 pont szerint a felperes tudomásul vette, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus fizetési eszközökről szóló 227/2006. (XI.20.) Korm. rendelet 6. § (2) bekezdésének megfelelően a tartozás fedezetére lekötött és elkülönítetten kezelt óvadék a felperes szabad rendelkezése alól a jelen szerződés aláírásával kikerül és a biztosított szerződésben megjelölt célokra is csak az alperes előzetes írásbeli jóváhagyásával használható fel. Az 5. pont alapján pedig az óvadék akkor szűnik meg, amikor a felperes a biztosított szerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett és további tartozása már nem keletkezhet.

Az alperes a 2010. augusztus 11-én kelt közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával a hitelkeret szerződést azonnali hatállyal felmondta az adós felperes fizetési kötelezettsége elmulasztására hivatkozással. A felperessel szembeni lejárt követelését 810.384.600.- forint tőketartozásban és 63.512.335,53 forint ügyleti kamat tartozásban határozta meg, és a felperest felszólította, hogy azt 5 banki napon belül egy összegben fizesse meg. A felperes 2011. április 22. napján csődeljárás lefolytatása iránti kérelmet nyújtott be a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságon, amelyben az alperes hitelezői igénybejelentést terjesztett elő a hitelszerződés valamint az azt biztosító óvadéki szerződés alapján. A csődeljárás során a hitelezők és a felperes között egyezség jött létre, melyet a megyei bíróság jogerős végzésével jóváhagyott. A csődegyezség tárgyát képezte az alperes által felmondott projekthitelszerződésből eredő követelés is. A csődegyezség szerint a felperest az alperessel szemben a kölcsön jogviszonyból eredően mindösszesen 206.648.073.- tartozás terhelte, melyet 4 éven keresztül 4 egyenlő részletben, minden év november 30. napjáig kellett megfizetnie. A felperes a tőkekövetelésen felül a 2015. november 30. napjáig terjedő időre számított kamat és egyéb járuléktérhek megfizetése alól mentesült. A csődegyezség 6.4. pontjában a felek rögzítették, hogy a felperes a hitelezők hozzájárulása és előtörlesztési díj nélkül bármikor jogosult a jelen egyezségi megállapodásban foglalt fizetési kötelezettségének előtörlesztés formájában eleget tenni bármely hitelező vonatkozásában.

2012. szeptember 25. napján Város Önkormányzata - adósságrendezési eljárás során elfogadott egyezség alapján - 292.217.055.- forintot utalt át felperesnek a az alperes bank által vezetett óvadéki bankszámlájára.

A felperesi ügyvezető 2012. szeptember 26-i személyes átvezetési kérelme banki elutasítása után a felperes a 2012. november 6. napján kézbesített nyilatkozatában kérte az alperesnél nyilvántartott óvadéki számláján lévő 292.219.888.- forint felhasználását akként, hogy abból az alperes 206.648.073.- forintot fordítson felperest alperessel szemben a csődegyezség alapján terhelő tartozás előtörlesztés címén történő megfizetésére úgy, hogy azt vezesse át saját bankszámlájára. A fennmaradó 85.571.807.- forint vonatkozásában pedig a felperes szabad rendelkezése alatt álló és az alperes által vezetett bankszámlájára átvezetését kérte.

Kérte az óvadéki számla megszüntetését is tekintettel arra, hogy a felperes a projekt hitelkeret-szerződés alapján fennálló jogviszonyból eredő kötelezettségét alperes irányában a csődegyezség alapján teljesítette. Ezt az alperes „jogosultsági hiba” okra visszautasította.

A felperes módosított *keresetében* kérte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze az alperest az általa vezetett óvadéki számlán nyilvántartott 292.219.880.- forintból 137.233.825.- forint átvezetésére a felperes alperesnél vezetett számú bankszámlájára. Kérte annak megállapítását is, hogy a csődegyezségi megállapodás alapján 2012. október 29-én kelt nyilatkozatával elötörlesztette az alperessel szemben fennálló teljes tartozását, így felperesnek alperessel szemben további kötelezettsége nem áll fenn. Kérte ezért az óvadéki számla megszűnésének megállapítását. Kifejtette, hogy a csődegyezség megkötése után az egyezség határozza meg a felperes fizetési kötelezettségének esedékességét és az elötörlesztés szabályait. Annak pedig, hogy a helyi önkormányzat helyezte el az óvadéki számlán a vitás összeget, azért nincs jelentősége, mert ilyen átutalásra korábban is sor került a felperes és a helyi önkormányzat között létrejött adásvételi szerződés alapján. Ezeket a teljesítéseket pedig- hiteltörlesztés és kamat címén - a bank mindig átutalta a saját számlájára.

Az alperes *ellenkérelmében* a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes elötörlesztésre azért nem volt jogosult, mert erre irányuló kérelmét nem a projekthitel szerződésben meghatározott módon, illetve időben terjesztette elő. Az elötörlesztés előtt 5 nappal értesítenie kellett volna az alperest az elötörlesztési szándékáról és 2 nappal azt megelőzően az elötörlesztési összeget el kellett volna helyeznie az óvadéki számláján, vagy a folyószámláján. Ezeket a határidőket azonban a felperes nem tartotta be. Az óvadéki számlára pedig nem a felperes, hanem Város Önkormányzata helyezte el 292.217.055.-Ft-ot. Csatolta a 2008. augusztus 15-én közte mint zálogjogosult és a felperes mint zálogkötelezett között létrejött követelést biztosító zálogszerződést, mellyel - az óvadéki szerződéshez hasonlóan - a hitelkeret szerződésből eredő követeléseit biztosította. A szerződés alapján a zálogjog kiterjedt a felperes, valamint a helyi önkormányzat között az esztergomi 16.380/1. hrsz.-ú ingatlanon megvalósított mélygarázs adásvételi szerződés önkormányzat által teljesített vételár-részleteire. A zálogszerződés 6. pontja szerint, ha a felperes vételár követelése az alperessel szemben fennálló, biztosított követelése előtt válna esedékessé, úgy a vételár követelést a felperes az óvadéki számlára köteles beszedni. Mivel az óvadéki számlára az önkormányzat által befizetett összeget - amellet, hogy óvadék tárgya - az alperes javára zálogjog terheli, ezért a felperes keresete alaptalan. Az óvadéki szerződés ugyanakkor véleménye szerint nem szűnt meg, mivel a felek közötti óvadéki szerződés 5.1. pontja alapján ez akkor következik be, amikor a felperes a biztosított szerződésből eredő fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett és további tartozása nem keletkezhet. Tehát ameddig a felperes nem teljesíti maradéktalanul a csődegyezségben foglaltakat, addig fennáll a lehetősége annak, hogy az alperesnek a jövőben legyen olyan követelése, amelyet az óvadékból érvényesíthet. Ebben az esetben a hitelezők a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 27.§ (2) bekezdése d/ pontja alapján a felperes felszámolását kezdeményezhetik. A felszámolási eljárásban a bank érvényesítheti az adóssal szemben fennálló teljes, 763.087.090.-Ft. követelését.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel részben támadott *ítéletével* megállapította, hogy a felperes 2012. november 6. napján - előtörlesztés címén - megfizette alperes részére a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 6.Cspk.11-11-000001/25. számú végzésével jóváhagyott csődegyezség alapján fennálló teljes tartozását. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában megállapította, hogy a felperes a megyei bíróság végzésével jóváhagyott csődegyezségi megállapodás 6.4. pontja alapján bármely időpontban alperes hozzájárulása nélkül is jogosult volt a csődegyezség alapján fennálló teljes tőketartozásának előtörlesztésére. Nem vitásan a felperes legkésőbb 2012. november 6. napján kézbesítette előtörlesztési nyilatkozatát alperes részére az óvadéki számla egyenlegének terhére a csődegyezség alapján fennálló teljes 206.648.073.- forint tartozásának megfizetésére. A bíróság álláspontja szerint az előtörlesztési nyilatkozat alpereshez érkezése napjával a csődegyezség alapján a felperest alperes irányába terhelő tartozás megfizetettnek tekintendő előtörlesztés címén. Kiemelte, hogy az előtörlesztést a felek közötti szerződés is biztosította azzal a megszorítással, hogy csak kamatfizetési időpontban és meghatározott idővel korábban történt írásbeli előtörlesztő nyilatkozat alapján adott erre lehetőséget. Rámutatott az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes sem a pert megelőző egyeztetés során, sem a perben nem igazolt olyan rendeltetésszerű joggyakorlás körében értékelhető jogi, vagy egyéb érdeket, amely alapján az előtörlesztés elutasítására okszerű és rendeltetésszerű indoka megállapítható lenne. Az alperesnek ugyanakkor érdeke fűződött ahhoz, hogy a felperes ne az óvadéki számla egyenlegéből törlessze alperes irányában fennálló tartozását annak érdekében, hogy alperes az óvadéki számla 2012. november 30-án mutatkozó egyenlegét teljes mértékben megőrizze a csődegyezség teljesüléséig a felek közötti jogviszony végleges megszűnéséig. Ezt azonban az elsőfokú bíróság a felperesi előtörlesztési nyilatkozat vonatkozásában nem fogadta el, ugyanis az óvadéki számláról folyamatosan egyéb jogcímű kötelmi teljesítések történtek, vagyis a felek viszonyában az ténylegesen nem kizárólag óvadéki, hanem átvezetési teljesítési számlaként is működött.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő *fellebbezést*, melyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállásból nem megfelelő jogkövetkeztetést vont le, mikor megállapította a felperes óvadéki számla feletti rendelkezési jogosultságát és így alappal kérhette az óvadéki számla terhére az előtörlesztést. Az óvadéki szerződés 3.1. pontja ezzel szemben kifejezetten rögzítette, hogy az óvadék a felperes szabad rendelkezése alól kikerült, és a projekthitel-keretszerződésben megjelölt célokra is csak a bank előzetes írásbeli jóváhagyásával használható fel. Ezzel összhangban áll a Ptk. 270. § (2) bekezdése is. Mindezek alapján a felperes joghatályosan nem is rendelkezhetett az óvadéki számla felett. Nem vette figyelembe az elsőfokú ítélet azt sem, hogy a projekthitel-keretszerződés értelmében amennyiben a felperes óvadéki számláról kívánt előtörlesztést teljesíteni, úgy azt megelőzően az előtörlesztési kívánt összeget el kellett helyeznie a számlán. Egy zálogkötelezetti teljesítés nem minősülhet felperesi teljesítésnek, mivel ezáltal a számla óvadéki jellege üresedne ki. A csatolt okiratokból ugyanis az is megállapítható, hogy a perrel érintett, a helyi önkormányzat által átutalt *óvadéki összeg az alperes követelést biztosító zálogjogával is terhelt* azon felül, hogy óvadékát képezi. A felek közötti szerződéses kapcsolat úgy működött, hogy egyedi elbírálás alapján az alperes a felé fennálló esedékes

tartozás megfizetését követően engedélyezhette a felperes javára, hogy amennyiben nincs lejárt tartozása, úgy felszabadíthatott pénzeszközt a felperesnek, és pozitív döntés esetében átvezetésre kerülhetett pénzeszköz az óvadéki számláról a felperes folyószámlájára. Annak ténye, hogy mindez a finanszírozott projekt működése során így történt, még nem jelenti azt, hogy a felperes átvezetési kérelme automatikusan teljesülő lett volna.

A felperes *fellebbezési ellenkérelme* az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezése helybenhagyására irányult.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§ (3) bekezdés), tárgyaláson kívül (Pp.256/A.§ (1) bekezdés f/ pont) bírálta felül és megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényekből helyes érdemi jogkövetkeztetésre jutva állapította meg ítélete fellebbezett részében, hogy a felperes a megyei bíróság végzésével jóváhagyott csődegyezség alapján megfizette az alperes felé fennálló, a hitelkeret szerződésből eredő 206.648.073.Ft tartozását.

A fellebbezési eljárásban sem vitatott tények szerint a felperessel szemben folyamatban volt csődeljárásban az adós - az ahhoz hozzájáruló hitelezőkkel - csődegyezséget (Cstv.20.§ (1) bekezdés) kötött, melyet a megyei bíróság a 2011. augusztus 17. napján kelt, utóbb jogerős végzésével jóváhagyott. A csődeljárásban kötött egyezség - a Cstv.20.§ (2) bekezdése szabálya szerint - ún. kényszeregyezség, tehát azokra az egyezségkötésre jogosult hitelezőkre (így: az alperesre) is kiterjed a hatálya, akik az egyezséghez nem járultak hozzá vagy szabályszerű értesítésük ellenére az egyezség megkötésében nem vettek részt.

A Cstv.21.§ (1) bekezdés a/-b/ pontjai szerint a csődegyezség keretében az adós megállapodik a hitelezőivel az adósság rendezésének feltételeiről. Ez a megállapodás - egyebek mellett - tartalmazza (különösen) a hitelezők által elfogadott adósságrendezési és újjászervezési programot, a végrehajtás és ellenőrzés módját, a teljesítési határidők esetleges módosítását, a hitelezői követelések elengedését vagy átvállalását, illetve mindazt, amit az adós és a hitelezők az adós fizetőképességének helyreállítása vagy megőrzése érdekében szükségesnek tartanak. Mindezen törvényi szabályokból következően a létrejött csődegyezség - mindazon hitelezők esetében, akikre az alanyi hatálya kiterjed - módosítja a hitelezői követelések összegét és annak lejáratát idejét. A csődegyezség lényegében az adós korábbi kötelezettségvállalásait módosító megállapodások összessége. (Fővárosi Ítéletábra 12.Gf.40.436/2012/4. szám) A csődegyezség tehát részben egy bírósági eljárásban kötött, a hitelezői szerződéseket módosító anyagi jogi egyezség (Ptk.240.§ (3) bekezdés), részben pedig az egyezséggel rendezett követelések vitathatatlanságát (Pp.229.§ (1) bekezdés) és végrehajthatóságát biztosító bírói egyezség. (Pp.148.§ (1) bekezdés)

Ezekre figyelemmel a csődegyezség alapján az adós felperest a hitelező bankkal szemben terhelő fizetési kötelezettség feltételeire - így: az előtörlesztés lehetőségére - a jogerős

végzéssel jóváhagyott csődegyezségben foglaltak az irányadóak. Emiatt az alperes a fellebbezésében kellő alap nélkül hivatkozott az óvadéki szerződés 3.1. pontja előzetes banki írásbeli jóváhagyást előíró szabályára, valamint a hitelkeretszerződés 8. pontja előtörlesztendő összeg felperes általi elhelyezését meghatározó szabályára. Ezeket a szerződési részletszabályokat ugyanis a csődegyezség úgy módosította, hogy a felperes a fizetési kötelezettségének előtörlesztésként minden további feltétel hiányában eleget tehet.

Nem volt jelentősége annak sem, hogy az alperes bank zálogjogosultként 2008. augusztus 15. napján követelést biztosító zálogszerződést kötött a zálogjogosult felperessel, zálogjoggal terhelve a helyi önkormányzat által a felperesnek fizetett vételár-részleteket. A Ptk.267.§ (1) bekezdésében szabályozott követelést biztosító zálogjog, valamint a 270.§ (1) bekezdése szerinti óvadék is követelést biztosító mellékkötelezettség. Jelen esetben mindkét biztosíték jogosultja az alperes volt és mindkét mellékkötelezettség a főkötelmet, az adós felperessel megkötött hitelkeret szerződésből eredő banki követeléseket biztosította. Az pedig, hogy ezeket a követeléseket az alperes kétszeresen is biztosította, még nem jelentette azt, hogy a zálogjoggal is terhelte, óvadéki számlára befizetett pénzüsszeggel a felperes ne teljesíthetné a csődegyezség szerint módosított tartalommal őt terhelő hiteltartozását az alperes felé. A teljesítés (előtörlesztés) megtörténtének ítéleti megállapítása a felperesnek az alperessel szembeni jogainak megóvása végett szükséges volt, erről az elsőfokú bíróság a Pp.123.§ alapján jogszerűen rendelkezett.

Ezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért az alperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült, lerótt fellebbezési illetékből és a felperes jogi képviselőével felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltséget. Ez utóbbi összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 95.250.Ft-ban határozta meg. A munkadíj megítélésénél a másodfokú bíróság kiemelten volt figyelemmel a fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő felperesi jogi képviselő beadványának terjedelmére.

A felperes csatlakozó fellebbezését visszavonta, ezért annak illetéke az Itv.58.§ (7) bekezdése szerint 10%-ban mérsékelte. A különbözetet, 1.125.000.Ft-ot a felperes az Itv.80.§ (1) bekezdés i/ pontja alapján igényelheti vissza.

G y ő r , 2013. június 26.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: